

RAADGEVENDE COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr 84 / 006 van 19 september 1984

O. ref. : 10527 / L / A / 6

BETREFT :Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de gemeenten.

De Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid op artikel 8;

Gelet op het verzoek om advies dd. 31 juli 1984 van de Minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt inzake een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de gemeenten;

Heeft op 19 september 1984 het volgende advies gegeven :

De rechtsgrond van het koninklijk besluit in ontwerp is artikel 8, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Dit ontwerp strekt ertoe de gemeenten machtiging te verlenen om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken ter identificatie :

- voor het intern beheer van hun registers;
- voor de uitwisseling van informaties :
  - met het Rijksregister,
  - met het erkend informaticacentrum dat door hen gelast is informaties mede te delen aan het Rijksregister,
  - met de instellingen die gemachtigd zijn het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken;
- in hun relaties met de betrokken personen.

Overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de samenstelling van het identificatienummer van de personen die ingeschreven zijn in het Rijksregister van de natuurlijke personen moet dat nummer in het bevolkingsregister naast de naam van iedere persoon worden vermeld. Iedere gebruikmaking van het identificatienummer van het Rijksregister bij het beheer van het bevolkingsregister of in andere registers van de gemeenten moet worden toegestaan overeenkomstig artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983.

De Commissie wijst erop dat in de memorie van toelichting bij de wet van 8 augustus 1983 aangestipt wordt dat de informatie betreffende de bevolking het meest gebruikt wordt door de gemeentelijke overheid. Bij deze organen dient het beheer van de registers dus in de eerste plaats te worden gerationaliseerd.

Het is ook vanuit de gemeenten dat het grootste gedeelte van de stroom informatie betreffende de natuurlijke personen vertrekt. Het gebruik van het identificatienummer in de betrekkingen met de verschillende overheden en instellingen die op grond van artikel 8 eveneens daarvan gebruik mogen maken, betekent een waarborg voor de juiste identificatie van de betrokken persoon bij de latere verwerking van gegevens.

De Commissie oordeelt derhalve dat het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister door de gemeenten wel degelijk in overeenstemming is met de bedoelingen van de wetgever.

De Commissie merkt evenwel op dat artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 bepaalt dat in het koninklijk besluit waarbij machtiging tot gebruikmaking wordt verleend, de grenzen en de doeleinden van die machtiging worden bepaald.

In dit verband oordeelt de Commissie dat het ontwerp van koninklijk besluit dat haar door de Minister van Binnenlandse Zaken en van Openbaar Ambt is voorgelegd, die grenzen en doeleinden onvoldoende bepaalt.

In dit verband maakt de Commissie de volgende opmerkingen :

1. De overheid bedoeld in het koninklijk besluit houdende machtiging tot ingebruikneming moet nauwkeuriger worden bepaald. Het woord "gemeente" kan immers slaan op een groot aantal verschillende diensten zoals de diensten van algemeen bestuur, de gemeentelijke politie, het gemeentelijk onderwijs, de gemeentelijke bibliotheek, de gemeentelijke spaarkas, of zelfs het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, de gemeentelijke regies, de Kerkfabriek en de talrijke verenigingen die op initiatief van de gemeenten zijn opgericht. In elk van die diensten rijzen de problemen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de vrijheden van de betrokken personen op een zeer bepaalde wijze.

De Commissie stelt derhalve voor dat in het besluit de uitdrukking "gemeentelijke administratie" wordt gebruikt, waarmee dan de diensten van het algemeen bestuur worden bedoeld.

Voornoemde diensten van algemeen bestuur in de gemeenten worden door de wetgever in de eerste plaats bedoeld in de wet van 8 augustus 1983, vermits zij belast zijn met het beheer van de registers van de burgerlijke stand en de bevolkingsregisters die de bron van informatie zijn voor het Rijksregister, en vandaar ook voor talrijke centrale administratieve diensten. Zij zijn ook wettelijk verplicht belangrijke administratieve verwerkingsverrichtingen te doen op gebieden waar de informatie betreffende het geheel van de bevolking van wezenlijk belang is, zoals de belastingen, de militiezaken, de verkiezingsaangelegenheden en de schoolplicht. Tot slot richten de betrokkenen zich tot deze diensten om een pensioen aan te vragen of een invaliditeitsuitkering, alsook voor de afgifte van een identiteitsbewijs, een rijvergunning, een arbeidsvergunning of een beroepskaart.

Op het stuk van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de vrijheden worden de diensten van algemeen bestuur in de gemeenten bij de wet aan de bestuursonderhorige opgelegd als verplichte of zelfs de enig mogelijke tussenpersoon, zulks in het kader van de bij wet bepaalde uitwisselingen van informaties. Dit geldt niet voor andere diensten in de gemeente, die facultatief kunnen worden aangesproken, zonder dat daartoe een wettelijke verplichting bestaat. Dit is inderdaad meer het geval met het O.C.M.W., de bibliotheek, het gemeentelijk onderwijs en de spaarkas. De op het stuk van deze diensten verwerkte informatie is weinig of helemaal niet vastgelegd in de wetsbepalingen en houdt meer verband met de persoonlijke levenssfeer en de uitoefening van de vrijheden.

Indien de werkingssfeer van dit ontwerp van besluit tot dergelijke diensten wordt uitgebreid, moeten de voorwaarden inzake beheer en de verwerking van de informatie veel strenger worden bepaald ten einde misbruik te voorkomen.

Bij de gebruikmaking van het identificatienummer door de plaatselijke politie moeten twee aspecten in aanmerking worden genomen : enerzijds is er de behoefte om het bevolkingsregister te raadplegen ten einde de identiteit van een persoon na te gaan of een adres op te zoeken, en anderzijds is er het beheer van het gemeentelijk strafregister en de inlichtingenregisters.

Het eerste aspect brengt geen problemen mee; met betrekking tot het andere aspect daarentegen zijn strengere maatregelen tot vrijwaring van het vertrouwelijk karakter van de gegevens noodzakelijk. De informaties van het strafregister moeten overigens afzonderlijk worden beheerd van die van het bevolkingsregister en ingeval een persoon van gemeente verandert, moeten zij afzonderlijk worden meegedeeld. De Commissie meent bijgevolg dat het aangewezen is ofwel het gemeentelijke strafregister en de inlichtingenregisters uit te sluiten, ofwel bijzondere maatregelen ter bescherming van de vertrouwelijke gegevens van deze bestanden op te leggen.

2. De grenzen en de doeleinden inzake het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister voor het intern beheer zouden volgens de Commissie eveneens nader moeten worden bepaald. In de eerste plaats lijken de woorden "voor het intern beheer van hun registers" slechts gedeeltelijk te slaan op het gebruik dat in werkelijkheid van dit nummer wordt gemaakt. Die woorden hebben immers hoofdzakelijk betrekking op de bijwerking van de registers, en niet op de manuele of geautomatiseerde verwerking van de gegevens in de registers. In de tweede plaats is het aangewezen te preciseren dat het om registers (en verwerkingsverrichtingen) gaat die aan het gemeentebestuur zijn opgelegd met toepassing en inachtneming van wettelijke bepalingen.

De Commissie stelt dan ook de volgende lezing voor :

"- voor het intern beheer van de registers en de verwerkingsverrichtingen waarmee zij ter uitvoering van wettelijke bepalingen belast zijn".

Tot slot vestigt de Commissie de aandacht erop dat de uitdrukking "intern beheer" onder meer uitsluit dat het nummer aangebracht wordt op stukken die ter beschikking gesteld worden van derden, inzonderheid op de kiezerslijsten.

3. Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in de uitwisseling van informaties in drie gevallen :

a.de uitwisseling van informaties met Rijksregister. De Commissie oordeelt dat zulks overeenstemt met de wil van de wetgever en dat het onontbeerlijk is om vergissingen bij de mededeling en de registratie te voorkomen;

b.de uitwisseling van informaties met het erkend informaticacentrum. Deze uitwisseling vormt een onderdeel van de voornoemde mededeling van de gegevens. De Commissie stelt dan ook voor dit lid in te leiden met de woorden "in voorkomend geval".

Overigens vestigt de Commissie de aandacht erop dat de machtiging bedoeld in dit lid alleen slaat op mededelingsverrichtingen. Indien het erkend informaticacentrum het identificatienummer voor andere doeleinden wenst te gebruiken, moet hiertoe overeenkomstig artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 machtiging worden verleend.

c.de uitwisseling van informaties met de instellingen bedoeld in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983. De Commissie is van oordeel dat niet enkel de instellingen maar ook de gemachtigde openbare overheden moeten worden vermeld.

4. Inzake de relaties met de betrokken personen is de Commissie van oordeel dat om ieder misverstand te voorkomen eerder de term "titularis" moet worden gebruikt dan "betrokken personen", en stelt zij voor het lid als volgt te formuleren :

"- in hun betrekkingen met de titularis van het nummer of met zijn wettelijke vertegenwoordiger".

5. Tenslotte vestigt de Commissie de aandacht op de preventieve maatregelen die moeten worden genomen om te voorkomen dat het nummer of aan de hand van het nummer geïdentificeerde informaties meegedeeld worden aan personen die niet gemachtigd zijn er kennis van te nemen.

Te dien einde stelt de Commissie voor dat in het ontwerp van koninklijk besluit de opdrachten verder worden uitgewerkt die bepaald zijn bij artikel 6, § 1, van het koninklijk besluit van 3 april 1984 betreffende de toegang door sommige openbare overheden tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, alsmede betreffende het bijhouden en de controle van de informaties door de beambte die in iedere gemeente gelast is ervoor te zorgen dat de wet van 8 augustus 1983 en de besluiten tot uitvoering ervan worden toegepast; een zesde punt zou aldus worden ingevoegd, luidend als volgt :

"6° het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister".

Voor het Secretariaat,

De Voorzitter,

C. DEBRULLE

D. HOLSTERS